

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **O. Z.,** zastoupené JUDr. Martinou Hrazdílkovou, advokátem se sídlem Korejská 22, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, ve věci kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. 3. 2005, č. j. 62 Az 108/2004 - 16,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokátky JUDr. Martiny Hrazdílkové **se určuje** částkou 2150 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně (dále označována jako „stěžovatelka“) nadepsaný rozsudek krajského soudu, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 11. 2004, č. j. OAM-3338/VL-07-11-2004. Tímto rozhodnutím byla její žádost o azyl zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. k) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Žalovaný toto svoje rozhodnutí odůvodnil tím, že během správního řízení bylo nepochybně prokázáno,

že stěžovatelka podala žádost o udělení azylu s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ačkoliv mohla požádat o udělení azylu dříve.

Stěžovatelka ve své kasační stížnosti uvedla, že důvodnost její kasační stížnosti lze spatřovat zejména v ust. § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“), tedy v nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky krajským soudem. Domnívá se, že na její případ nelze vztáhnout ustanovení § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Stěžovatelka konstatuje, že ve své vlasti se dostala do finanční tísně poté, co si musela na operaci svého syna vypůjčit peníze. Protože ztratila zaměstnání, doufala, že se jí podaří vycestovat do ciziny, tam si peníze vydělat a dluh splatit. Tvrdí, že vyřizování pasu a víza trvalo déle, než očekávala, z dluhu mohla splácet pouze úroky a vymahači najatí věřitelem stupňovali své výhružky. Proto přivítala udělení krátkodobého turistického víza. Je si vědoma, že po jeho vypršení zde pobývala nelegálně, ale pohnutky, které ji k tomuto vedly, jsou, dle jejího názoru, omluvitelné. Ve své zemi není schopna při tamní míře nezaměstnanosti dluh splatit. Doba mezi ukončením legálního pobytu a správním vyhoštěním byla, dle stěžovatelky, relativně krátká na to, aby se mohla seznámit s potřebnou legislativou upravující pobyt cizinců a vstoupit do azylového řízení. Stěžovatelka dále uvádí, že sice podala žádost o udělení azylu časově až poté, co jí bylo uděleno správní vyhoštění, ale sama má zájem v ČR pobývat legálně a žádost o azyl by si podala, i kdyby k zajištění její osoby policií nedošlo. Další důvod pro podání kasační stížnosti spatřuje stěžovatelka v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť má za to, že žalovaný nevěnoval dostatečnou péči dokazování a na základě neúplně zjištěného skutkového stavu nebylo možno ve správním řízení o udělení azylu spravedlivě rozhodnout. Stěžovatelka se domnívá, že žalovaný měl provést důkladnější dokazování ve věci a přihlédnout i k důvodům, proč stěžovatelka ze země původu vycestovala, neboť tyto jsou hodné zvláštního zřetele. Stěžovatelka proto navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení.

Současně v rámci kasační stížnosti požádala stěžovatelka o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření uvádí, že se k předmětné kasační stížnosti vzhledem k jejímu obsahu nebude vyjadřovat a odkazuje na správní spis.

Ze správního spisu žalovaného Nejvyšší správní soud zjistil, že návrh na zahájení řízení o udělení azylu podala stěžovatelka dne 16. 11. 2004 a pohovor k tomuto návrhu s ní byl proveden dne 22. 11. 2004. Stěžovatelka v návrhu na zahájení řízení uvedla, že si vypůjčila peníze na operaci syna. Věřitelé jí vyhrožovali, že pokud jim peníze nevrátí, tak ublíží jejím dětem. Syn potřebuje další operaci, dcera studuje. Dále konstatovala, že odjela za prací, aby mohla uhradit dluhy. O azyl přišla požádat, protože obdržela správní vyhoštění a chtěla by v ČR legálně zůstat. V průběhu výše zmíněného pohovoru tyto potíže potvrdila. Uvedla, že po příjezdu do ČR zde žila a příležitostně pracovala. Dne 7. 11. 2004 byla cestou do práce kontrolována na zastávce autobusu v J. n. N. příslušníky policie, kteří zjistili, že se zde nachází nezákonně. Za nelegální pobyt jí bylo uděleno správní vyhoštění na dobu jednoho roku. Připustila, že vstoupit do azylového řízení se rozhodla poté, co jí bylo uděleno správní vyhoštění, aby se tak vyhnula jeho účinku. V případě návratu na Ukrajinu se obává potíží s věřitelem. Na dotaz správního orgánu, zda kromě výše uvedených potíží, měla nějaké problémy se stánimi orgány své vlasti, sdělila, že nikoliv. Jiné důvody, pro které opustila Ukrajinu a žádá o azyl v ČR, neuvedla.

Krajský soud se ve svém rozsudku ztotožnil se skutkovými i právními závěry žalovaného vyslovenými v žalobou napadeném správním rozhodnutí. Podle soudu bylo v řízení prokázáno, že stěžovatelka pobývala na území České republiky od 24. 9. 2004. Dne 7. 11. 2004 obdržela správní vyhoštění a byla jí dána povinnost vycestovat. O udělení azylu požádala až po zahájení řízení o správním vyhoštění. Dle krajského soudu nebylo prokázáno, že Ukrajinu stěžovatelka opustila z důvodu pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, nebo z důvodu odůvodněného strachu z pronásledování z důvodu rasy, náboženství nebo politického přesvědčení. Z těchto důvodů pak krajský soud dospěl k závěru, že žalovaný nepochybil, když žádost stěžovatelky zamítl jako zjevně nedůvodnou podle ust. § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a podle jejího obsahu jsou v ní namítány důvody odpovídající ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s., neboť stěžovatelka namítá, že byla nesprávně posouzena právní otázka, zda na její případ lze aplikovat ust. § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], a že správní orgán nedostatečně zjistil skutkový stav [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Stěžovatelka ve své kasační stížnosti uvádí, že uplatňuje důvody kasační stížnosti uvedené v ust. § 103 odst. 1 a) až d) s. ř. s. Obsahově jsou však její stížní námitky podřaditelné pouze pod písm. a) a b) téhož ustanovení.

Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelky žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že tato není důvodná.

Důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. zjevně není dán. Námitka, že správní orgán nedostatečně zjistil skutkový stav, je zcela nekonkrétní. Stěžovatelka uvádí, že žalovaný měl provést důkladnější dokazování ve věci, ale nijak nekonkretizuje, jaké další důkazy měly být provedeny, případně v čem spočívala namítaná nedůslednost při dokazování. Nejvyšší správní soud tedy v obecné rovině konstatuje, že řízení před správním orgánem probíhalo v souladu s příslušnými zákonnými ustanoveními, za dodržení zákonem zaručených práv stěžovatele a bez procesních vad, které by mohly mít vliv na zákonnost rozhodnutí žalovaného. Žalovaný správní orgán řádně zjistil skutkový stav, zejména pak ze žádosti o azyl a z důkladně vedeného pohovoru se stěžovatelkou zcela dostatečně zjistil důvody, pro které

stěžovatelka žádá o poskytnutí azylu. Stěžovatelka popsala důvody, proč žádá o azyl, podrobně v návrhu na zahájení řízení o udělení azylu. K těmto důvodům i jejich širšímu kontextu, zejména k okolnostem, za kterých opustila zemi původu, a o její ekonomické a sociální situaci s ní pak správní orgán vedl dostatečně podrobný pohovor, při kterém stěžovatelce kladl otázky směřující k podstatě věci a umožňující jí její žádost o azyl podrobněji specifikovat a zdůvodnit. Rozhodnutí správního orgánu je nepochybně plně srozumitelné, jednoznačně popisuje zjištěný skutkový stav, přičemž vychází z provedených důkazů, a obsahuje logicky postavené důvody, o které se opírá.

Nejvyšší správní soud se poté zabýval námitkou dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. námitkou, že byla nesprávně posouzena právní otázka, zda na její případ lze aplikovat ust. § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu.

Dle tohoto ustanovení se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel podal žádost o udělení azylu s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny, ačkoliv mohl požádat o udělení azylu dříve. Jak vyplývá ze správního spisu, stěžovatelka vstoupila na území ČR dne 24. 9. 2004 a přicestovala na turistické vízum s platností 15 dnů. Po uplynutí této doby zde pobývala a příležitostně pracovala, za což jí bylo dne 7. 11. 2004 uděleno správní vyhoštění. V průběhu azylového řízení bylo prokázáno, že ačkoliv měla možnost na území ČR se svobodně pohybovat a nic ji nebránilo vejít do kontaktu se zástupci státních orgánů, o udělení azylu požádala až poté, kdy jí bylo uděleno správní vyhoštění. K stěžovatelčině námitce, že doba mezi ukončením legálního pobytu a správním vyhoštěním byla relativně krátká na to, aby se mohla seznámit s potřebnou legislativou upravující pobyt cizinců a vstoupit do azylového řízení, Nejvyšší správní soud uvádí následující: Pokud stěžovatelka věděla, že na území České republiky pobývala nelegálně, a toto ona sama v průběhu správního řízení potvrdila, nemůže obstát její námitka, že neměla dostatek času seznámit se potřebnou legislativou. Pokud by kontaktovala státní orgány České republiky ve snaze svoji situaci řešit, byla by informována o možnosti požádat o udělení azylu, což by mohla učinit i bez znalosti příslušné legislativy, neboť správní orgán by ji bezpochyby poskytl potřebnou součinnost a případně i právní pomoc. Za situace, kdy v České republice pobývala nelegálně déle než měsíc, se lze důvodně domnívat, že pokud by nedošlo k jejímu odhalení jejího zdejšího pobytu, nepožádala by o azyl vůbec, bez ohledu na dobu, jakou by zde pobývala. Ze správního spisu, a to především z vlastních podání stěžovatelky, pak bylo tedy dostatečně spolehlivě zjištěno, že její žádost o azyl byla motivována snahou vyhnout se správnímu vyhoštění a že žalovaný tudíž nepochybil, když její žádost o azyl zamítl jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Z výše uvedených důvodů ani tato námitka stěžovatelky nebyla důvodná.

Nejvyšší správní soud tedy nezjistil naplnění žádného z důvodů kasační stížnosti uplatňovaných stěžovatelkou. Kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Žalovanému se proto nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 4 in fine ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Advokátce stěžovatelky, ustanovené usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 7. 2005, č. j. 62 Az 108/2004 - 31, přiznal Nejvyšší správní soud odměnu za zastupování

v řízení o kasační stížnosti, a sice 2 x 1.000 Kč za dva úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f) a § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AT“), a na to navázaný paušál 2 x 75 Kč podle § 13 odst. 3 AT. Celkem tedy 2150 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 30. listopadu 2005

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu